

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Актуальні проблеми
вітчизняної
та всесвітньої історії**

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 36

Рівне – 2024

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : Зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 36. Рівне: РДГУ, 2024. 248 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Галуха Любов – кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії,
професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова,
Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув,
Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 12 від 28 листопада 2024 р.

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової
інформації: Серія КВ №15857-4329Р**

ISSN 2519-1942

Адреса редакційної колегії: 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31, корпус №5,
каб. 219, кафедра історії України РДГУ, тел. (067) 780-51-34

email: historical_conf_fhpsir@ukr.net <https://fipmv.rshu.edu.ua/>

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024

ISSN 2519-1942

9 772519 194006

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Владислав Кравчук, Валерій Шеретюк

МИРНІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ РУСИ З ПОЛОВЕЦЬКОЮ ОРДОЮ.....7

Тетяна Пуха, Валерій Шеретюк

УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ
ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ 1569-1648 РОКІВ.....14

Андрій Гурбик

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ВЕДЕННЯ ВІЙНИ В МІЛІТАРНИХ
НАРАТИВАХ ЮРІЯ НЕМИРИЧА 1630-х РОКІВ.....21

Олександр Крупка

ІСТОРИЧНІ ВИМІРИ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ «КОЗАЦЬКОГО
НАРОДУ» ГЕТЬМАНЩИНИ.....32

Ірина Богданець, Валерій Шеретюк

КІЛЬКІСТЬ І ТИПОЛОГІЯ МІСТЕЧОК, ЇХ МІСЦЕ В СТРУКТУРІ
ВОЛИНСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ
ХХ СТОЛІТТЯ.....41

Євген Куропаткін, Валерій Шеретюк

ДИВІЗІЯ УНР «ЗАПОРІЗЬКА СІЧ» ОТАМАНА ЮХИМА БОЖКА
У БОЯХ ЗА ЖМЕРИНКУ (1919 РІК).....52

Олена Максимчук, Валерій Шеретюк

ЗАГОСТРЕННЯ КОНФЛІКТУ МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ
НАЦІОНАЛІСТАМИ ТА СОВЕТСЬКИМИ ПАРТИЗАНАМИ.....66

Тетяна Опанасюк

ВІЙНА ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СТАБІЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ:
НАСЛІДКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ПОДОЛАННЯ.....75

Едуард Опанасюк

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР У ФОРМУВАННІ КОНФЕСІЙНОГО
ПРОСТОРУ УКРАЇНИ.....86

Назар Корнійчук, Тетяна Карпунхіна

ВПЛИВ ІСТОРІЇ УПА НА СУЧАСНУ ДЕРЖАВНУ
ПОЛІТИКУ УКРАЇНИ.....96

Дмитро Ващук

ДВІ ВІЙНИ – ОДНА ІСТОРІЯ (ДО ПОЧАТКУ МОСКОВСЬКО-
УКРАЇНСЬКИХ ВОЄН 1500–1503 РОКІВ ТА 2014 – ... РОКІВ).....108

РОЗДІЛ II

ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Mihai Burunciuc

MOLDOVA AND ITS INTEGRATION INTO THE REGIONAL
ECONOMY OF THE 16TH CENTURY.....113

Альона Кібиш, Степан Синяк

УТВОРЕННЯ НАЦИСТСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ
КАРАЛЬНИХ ОРГАНІВ.....121

Дарина Татарин, Степан Синяк

ЖІНКИ У АРМІЯХ АНТИГІТЛЕРІВСЬКОЇ КОАЛІЦІЇ
1939-1945 РОКАХ.....133

Олександр Колодич, Степан Синяк

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ В ПІВДЕННО
АФРИКАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ЗА ПРЕЗИДЕНСТВА
НЕЛЬСОНА МАНДЕЛИ.....141

Єлизавета Бещук, Тетяна Опанасюк

ТРАНСФОРМАЦІЯ АВТОРИТАРНИХ РЕЖИМІВ У
ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇНАХ У ХХІ СТОЛІТТІ.....153

Бахтієр Амінов

ВІДНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ І ЗБЕРЕЖЕННЯ
ЗНИКАЮЧИХ ВИДІВ РЕМЕСЕЛ.....159

РОЗДІЛ III

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРИОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

Микола Федоришин

КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-
КУЛЬТУРНОГО ЗАПРВІДНИКА «ДЕРМАНЬ» ІМЕНІ УЛАСА
САМЧУКА.....166

Андрій Слесаренко, Роман Михальчук

ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ ЗІБРАНЬ
УСНОІСТОРИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ В НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕННЯХ І ВИКЛАДАЦЬКІЙ ПРАКТИЦІ (НА ПРИКЛАДІ
ІНСТИТУТУ ВІЗУАЛЬНОЇ ІСТОРИЇ ТА ОСВІТИ ФОНДУ ШОА
УНІВЕРСИТЕТУ ПІВДЕННОЇ КАЛІФОРНІЇ, США.....173

Оксана Кундеус

РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....181

Тетяна Бородіна

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ УСНОІСТОРИЧНИХ ДЖЕРЕЛ
КОЛЕКЦІЇ ЯХАД-ІН УНУМ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ГОЛОКОСТУ НА
ПОЛТАВЩИНІ.....194

Юрій Ліннік

КОНЦЕПЦІЯ ЛЮБОВІ У ФІЛОСОФСЬКІЙ СПАДЩИНІ
Г. СКОВОРОДИ ТА П. ЮРКЕВИЧА.....198

Таміла Герасимчук

РОЛЬ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У РОЗБУДОВІ ТОЛЕРАНТНОСТІ
ТА ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....206

Дмитро Свиридон

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
У СТАРШІЙ ШКОЛІ.....220

Яна Лукашук, Степан Синяк

ПОНЯТТЯ ТА ПРИЧИНИ УВАГИ ДО КРИТИЧНОГО
МИСЛЕННЯ.....227

Михайло Жаб'юк, Степан Синяк

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
СТАРШОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ
МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ.....237

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....246

khoziaistvo Afryky. Ahrarnyi nauchnyi zhurnalchuk. Voronezh, 2015, №8. С. 90-95.

11. Tkachenko I. Nelson Mandela: politychnyi portret. Studentskyi naukovyi visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Ternopil, 2013. Vyp. 33. S. 139-143.

12. Fytuny L. Afryka v myrovoi systeme tovarnoi torhovly. Trudnosti sovremennoi ekonomyky. Moskva, 2013, №3(47). S. 148-154.

13. Shubin N. PAR: stvorennia nerasovoi derzhavy. Donetsk, 1998. 248 s.

УДК 94(47+57)«2»:321.6

ТРАНСФОРМАЦІЯ АВТОРИТАРНИХ РЕЖИМІВ У ПОСТРАДЯНСЬКИХ КРАЇНАХ У ХХІ СТОЛІТТІ

Єлизавета Бещук

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31

e-mail: beschukliza@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6744-4569>

Тетяна Опанасюк

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33028, м. Рівне, вул. Пластова, 31

e-mail: opanasiukta@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8836-4973>

Анотація. Бещук Єлизавета. «Трансформація авторитарних режимів у пострадянських країнах у ХХІ ст.» У даній статті розглядається трансформація авторитарних режимів. Вона є складним і багатогранним процесом, що характеризується різноманітними політичними траєкторіями. Основні фактори, що впливають на ці трансформації, включають відсутність потужних агентів змін, слабкі міжнародні демократичні тиски, а також внутрішні політичні конфлікти.

Ключові слова: трансформація, країни, авторитаризм, демократія, політика, революція, зміни.

Annotation. Elizaveta Beshchuk «Transformation of authoritarian regimes in post-Soviet countries in the 21st century». This article examines the transformation of authoritarian regimes. It is a complex and multifaceted process characterized by various political trajectories. The main factors affecting these transformations include the absence of powerful change agents, weak international democratic pressures, and internal political conflicts.

Key words: transformation, countries, authoritarianism, democracy, politics, revolution, changes.

Після розпаду Радянського Союзу в 1991 р., пострадянські країни вступили в період глибоких політичних та економічних трансформацій. Багато з них прагнули до демократичних реформ, однак цей процес виявився надзвичайно складним і часто суперечливим. У багатьох випадках незалежність не привела до стійкої демократії, а авторитарні режими, які виникли в цих країнах, зміцнювали свої позиції через централізацію влади, обмеження політичних свобод і репресії проти опозиції.

У ХХІ ст. ці країни продовжують демонструвати різні форми авторитаризму, при цьому деякі з них намагаються проводити реформи або змінювати політичний курс у бік демократизації, хоча багато проблем, таких як корупція, обмеження прав людини та соціальна несправедливість, залишаються невирішеними. Аналіз трансформацій авторитарних режимів у таких країнах, як росія, білорусь, Україна, Казахстан та Узбекистан, дозволяє краще зрозуміти складнощі пострадянського політичного розвитку та виявити ключові фактори, що впливають на політичну стабільність і демократичні зміни в цьому регіоні.

1. росія. Період авторитаризму: після розпаду Радянського Союзу росія спочатку демонструвала прагнення до демократизації під час правління Бориса Єльцина. Проте починаючи з 2000 р., під керівництвом володимира путіна, росія зазнала значної політичної трансформації в бік авторитаризму.

Факти, що свідчать про авторитарні тенденції.

Централізація влади: путін створив систему «вертикалі влади», де президентська влада контролює всі гілки влади, а парламент та суди фактично стають формальними інститутами.

Підконтрольність ЗМІ: росія стала одним із найбільших прикладів контролю держави над медіа. Велика частина телевізійних каналів, а також Інтернет-ресурсів знаходяться під контролем держави або близьких до кремля олігархів.

Обмеження політичної опозиції: путін активно переслідує політичних опонентів, таких як Олексій Навальний, затримує активістів, а також придушує будь-які масові протести. Зміни в Конституції 2020 р. дозволяють путіну залишатися президентом на невизначений термін [4, с. 20].

Репресії та контроль за суспільством: влада використовує силові структури для придушення протестів, зокрема під час масових акцій, таких як протестні рухи 2011-2013 рр., а також після анексії Криму у 2014 р.

Зовнішня політика: росія використовує політику «м'якої сили» та інтервенцій для утримання свого впливу на пострадянському просторі, зокрема через військові операції в Грузії (2008), Україні (2014) та Сирії (2015), а також через підтримку авторитарних лідерів у інших країнах, таких як Білорусь та Казахстан.

2. Білорусь. Період авторитаризму: з моменту здобуття незалежності в 1991 р., Білорусь залишалася під авторитарним правлінням Олександра Лукашенка, який прийшов до влади у 1994 р. Лукашенко утримує владу завдяки створеній ним системі, яка базується на жорсткому контролі над усіма аспектами політичного та соціального життя.

Факти, що свідчать про авторитарні тенденції.

Персональна влада Лукашенка: Лукашенко позиціонує себе як «батька нації», намагаючись виключити будь-яку політичну опозицію та посилюючи свою персональну владу.

Фальсифікація виборів: всі вибори з моменту приходу Лукашенка до влади регулярно супроводжуються фальсифікаціями. Найгучніші маніпуляції відбулись на президентських виборах 2020 р., коли після результатів голосування, що не відповідають реальним настроям, почалися масові протести, жорстко придушені силами безпеки.

Репресії проти опозиції: влада активно репресує опозиційних діячів, журналістів та правозахисників. Відразу після президентських виборів 2020 р. тисячі людей були заарештовані, а лідери опозиції, такі як Світлана Тихановська, змушені були залишити країну [5].

Контроль за економікою та суспільством: Лукашенко підтримує економічну модель, засновану на державному контролі, зокрема через націоналізацію багатьох галузей економіки, що дозволяє йому зберігати лояльність певних груп.

Зовнішня політика: зберігаючи прихильність до Кремля, Лукашенко отримує підтримку від Росії, зокрема у вигляді фінансової допомоги, але водночас намагається маневрувати між Росією і Заходом.

3. Україна. Період авторитаризму: Україна за часи незалежності пережила кілька етапів авторитарних тенденцій, особливо під час правління Леоніда Кучми (1994-2005) та Віктора Януковича (2010-2014). Проте Революція Гідності 2014 р. поклала край президентству Януковича та почала новий етап демократичних змін.

Факти, що свідчать про авторитарні тенденції.

Фальсифікація виборів: особливо яскраво проявилася авторитарна

поведінка під час президентських виборів 2004 р., коли після фальсифікацій почалась Помаранчева революція, а також на президентських виборах 2010 р., де Янукович отримав перемогу через маніпуляції.

Посилення контролю під час правління Януковича: Віктор Янукович встановив жорсткий контроль над опозицією, медіа та бізнесом, проводячи політику «кланового капіталізму».

Революція Гідності: у 2014 р., після відмови Януковича підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом, розпочались масові протести, що призвели до його втечі та змін у політичному ландшафті.

Після 2014 року: після Революції Гідності Україна спробувала інтегруватися до європейських структур і провести реформування, але країна все ще стикається з проблемами в боротьбі з корупцією, зміцненні інститутів і стабільності демократії. Однією з головних загроз є війна з росією, яка анексувала Крим і підтримує сепаратистів на сході країни.

Перехід від авторитаризму до демократії у пострадянських країнах є складним і часто суперечливим процесом, оскільки цей перехід не просто стосується зміни влади, а охоплює глибокі зміни в економічних і соціальних структурах суспільства. Трансформація політичного режиму вимагає не лише змін у структурі влади, а й глибоких перетворень в економіці, які повинні сприяти зростанню добробуту громадян і створенню ефективних інституцій. Водночас, важливою є культурна трансформація – змінюється політична свідомість, цінності, уявлення про права людини та демократію [2, с. 407].

Окрім того, успішна політична трансформація вимагає розвитку громадянського суспільства та підтримки з боку міжнародних партнерів. Паралельно необхідно зміцнювати національну ідентичність, адже стабільність політичного режиму неможлива без згуртованості та патріотизму серед населення.

Таким чином, процес трансформації в Україні потребує комплексного підходу, що включає реформування законодавства, зміни в економічній політиці та, не менш важливо, у свідомості громадян. Тільки поєднання всіх цих факторів здатне забезпечити стійке і ефективне функціонування демократичних інститутів у країні.

4. Казахстан. Період авторитаризму: Нурсултан Назарбаєв став президентом Казахстану у 1991 р. після здобуття незалежності. Його правління тривало понад 30 років, і він розбудував систему, в якій влада була максимально зосереджена в його руках. Після відставки у 2019 р. Назарбаєв зберіг значний вплив через посаду голови Ради безпеки і фактично став «сірим

кардиналом» країни.

Факти, що свідчать про авторитарні тенденції.

Культ особистості: Назарбаєв створив образ національного лідера і надавав собі величезні повноваження через Конституцію, які дозволяли йому залишатися в політиці навіть після завершення президентського терміну [1].

Невизначена політична опозиція: У Казахстані опозиційні партії та ЗМІ були практично повністю нейтралізовані, а всі вибори супроводжувалися численними порушеннями.

Передача влади: у 2019 р. Назарбаєв передав президентську владу Касим-Жомарту Токаєву, але сам залишився в політиці і продовжував контролювати країну через своїх людей в уряді.

Після 2019 року: Токаєв продовжив політику Назарбаєва, але в 2022 р., після масових протестів, що були викликані зростанням цін на газ, Токаєв продемонстрував готовність до реформ. Однак значних змін у напрямку демократизації поки що не відбулося.

5. Узбекистан. Період авторитаризму: Іслам Карімов був президентом Узбекистану з 1991 до своєї смерті в 2016 році, створивши жорсткий авторитарний режим, що обмежував свободи громадян, придушував опозицію та контролював економіку.

Факти, що свідчать про авторитарні тенденції.

Жорстокі репресії: Карімов використовував сили безпеки для боротьби з будь-якими проявами опозиції, зокрема жорстоко придушив протест у Андижані в 2005 р.

Диктатура та контроль за суспільством: більшість бізнесу та ЗМІ перебували під державним контролем, а громадянські права порушувались систематично [3].

Після 2016 року: після смерті Карімова, новий президент Шавкат Мірзієєв розпочав низку реформ у країні, включаючи покращення прав людини, поліпшення економічної ситуації та відкриття для міжнародної співпраці. Однак багато з цих змін залишаються на рівні декларацій, а реальна політична опозиція та свобода ЗМІ залишаються під обмеженням.

Отже, зважаючи на вище викладені факти, можемо зробити висновок, що політична трансформація постає не як лінійний процес, а як складна динаміка змін, де кожен етап залежить від соціально-економічних передумов, культурного контексту і геополітичних факторів. Вона може включати як демократизацію, так і авторитарну реставрацію, залежно від внутрішніх і зовнішніх викликів.

Причини збереження авторитаризму.

Однією з основних причин збереження авторитаризму у багатьох пострадянських країнах є політична культура, сформована під впливом радянської спадщини. Домінування вертикалі влади, централізація рішень і обмеження громадянських свобод заклали фундамент для подальшого розвитку автократичних практик.

Також важливу роль відіграють економічні чинники. Країни з ресурсозалежною економікою, такі як росія, Казахстан чи Туркменістан, часто використовують доходи від експорту енергоносіїв для утримання влади та придушення опозиції. Водночас соціально-економічні проблеми, як-от нерівність і бідність, сприяють слабкості громадянського суспільства.

Міжнародний контекст також має значення. Геополітична конкуренція між Заходом і росією створює умови для підтримки авторитарних режимів у регіоні. Західні санкції та політичний тиск, спрямовані на демократизацію, часто мають обмежений вплив через ефективність внутрішньої пропаганди та підтримку альтернативних союзників, таких як Китай чи Іран.

Отже, трансформація авторитарних режимів у пострадянських країнах у XXI ст. демонструє складний і багатовекторний процес, що залежить від багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників. Політична еволюція цих країн показує, що авторитарні режими можуть зберігати стабільність, адаптуючи свої механізми контролю і репресій до сучасних реалій, водночас користуючись слабкістю громадянських суспільств і недосконалістю міжнародних санкцій.

Водночас спостерігаються й зворотні тенденції: масові протести, розвиток цифрових технологій і соціальних мереж як інструментів мобілізації, а також міжнародний тиск сприяють посиленню демократичних прагнень населення. Приклади таких країн, як Грузія, Україна та Вірменія, ілюструють потенціал для демократичних змін, хоча цей шлях залишається складним і нерівним.

Політична трансформація є багатовимірним процесом, що включає як зміни в інституціях влади, так і трансформацію політичної культури. Її успішність залежить від поєднання внутрішніх чинників, таких як рівень розвитку громадянського суспільства, і зовнішніх впливів, включаючи міжнародну підтримку та геополітичний контекст.

Таким чином, пострадянський простір у XXI ст. залишається ареною боротьби між авторитаризмом і демократією, де значну роль відіграють історичні, економічні та культурні особливості кожної країни. Розуміння цих процесів є важливим для формування стратегій міжнародної співпраці,

підтримки демократичних перетворень і забезпечення стабільного розвитку в регіоні.

Джерела та література

1. Відставка Назарбаєва: незамінюваних людей немає, але є незамінні. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2663421-vidstavka-nazarbaeva-nezaminuvanih-ludej-nemaie-ale-e-nezaminni.html>. (дата звернення: 6.12.2024).
2. Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні: монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленько та ін.. Київ: ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 416 с.
3. Кінець епохи Карімова: чи вибухне Центральна Азія. URL: https://espreso.tv/article/2016/08/30/kinec_epokhy_padyshakha_scho_ochikuye_region_pislya_karimova. (дата звернення: 6.12.2024).
4. Трач А.С. Основні підходи до аналізу пострадянських політичних трансформацій. *Регіональні студії*. 2017. Вип. 10. С. 18-21.
5. Шурхало Д. Білорусь: коли сильна рука затремтить. Зворотній бік авторитаризму. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/bilorus-lukashenko-avorytaryzm/30771888.html>. (дата звернення: 4.12.2024).

References

1. Nazarbayevs resignation: there are no irreplaceable people, but there are irreplaceable ones. (2019, March 19). *Ukrinform*. <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2663421-vidstavka-nazarbaeva-nezaminuvanih-ludej-nemaie-ale-e-nezaminni.html> [in Ukrainian].
2. Zelenko, H. I., & others. (2021). *Changes in political regimes and prospects for strengthening democracy in Ukraine: Monograph*. Kyiv: Institute of Political and Ethnic Studies named after I. F. Kuras, NAS of Ukraine [in Ukrainian].
3. The end of Karimovs era: Will Central Asia explode? (2016, August 30). *Espresso.tv*. https://espreso.tv/article/2016/08/30/kinec_epokhy_padyshakha_scho_ochikuye_region_pislya_karimova [in Ukrainian].
4. Trach, A. S. (2017). Main approaches to the analysis of post-Soviet political transformations. *Regional Studies*, 10, 18-21 [in Ukrainian].
5. Shurhalo, D. (2020, August 16). Belarus: When the strong hand will tremble. The flip side of authoritarianism. *Radio Svoboda*. <https://www.radiosvoboda.org/a/bilorus-lukashenko-avorytaryzm/30771888.html> [in Ukrainian].

УДК 94 : 745/749

ВІДНОВЛЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ І ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗНИКАЮЧИХ ВИДІВ РЕМЕСЕЛ

Бахтієр Амінов

Кокандський державний педагогічний інститут
Узбекистан, 150700, м. Коканд, вул. Турон, 23,
e-mail: b2000135@gmail.com

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. **Амінов Бахтієр** - кандидат історичних наук, доцент Кокандського державного педагогічного інституту (Республіка Узбекистан)
2. **Burunciuc Mihai** - PhD student, Doctoral School of Humanities and Education of the State University of Moldova (Republic Moldova)
3. **Бещук Єлизавета** – здобувач в/о ступеня «Бакалавр» Рівненського державного гуманітарного університету
4. **Богданець Ірина** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
5. **Бородіна Тетяна** - старший викладач кафедри історії Національного університету «Києво-Могилянська академія», випускниця Докторської школи імені родини Юхименків НаУКМА
6. **Ващук Дмитро** - кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України
7. **Герасимчук Таміла** - кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри політології та міжнародних відносин Рівненського державного гуманітарного університету
8. **Гурбик Андрій** - кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України
9. **Жаб'юк Михайло** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
10. **Кібиш Альона** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
11. **Колодич Олександр** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
12. **Корнійчук Назар** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
13. **Кравчук Владислав** – здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
14. **Крупка Олександр** - кандидат історичних наук, доцент кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування
15. **Кундеус Оксана** – кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та міжнародних відносин Рівненського державного гуманітарного університету
16. **Куропаткін Євген** – здобувач в/о ступеня «Бакалавр» Рівненського

державного гуманітарного університету

17. **Ліннік Юрій** – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін КЗВО «Рівненська медична академія»
18. **Лукашук Яна** - здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
19. **Максимчук Олена** - здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
20. **Михальчук Роман** – кандидат історичних наук, професор, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету
21. **Опанасюк Едуард** - здобувач ступеня PhD, спеціальності «Релігієзнавство» Рівненського державного гуманітарного університету
22. **Опанасюк Тетяна** - кандидат історичних наук, доцент кафедри політології та міжнародних відносин Рівненського державного гуманітарного університету
23. **Пуха Тетяна** - здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
24. **Свиридон Дмитро** - здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
25. **Синяк Степан** – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету
26. **Слесаренко Андрій** – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету
27. **Татарин Дарина** - здобувач в/о ступеня «Магістр» Рівненського державного гуманітарного університету
28. **Федоришин Микола** - завідувач літературного музею Уласа Самчука комунального закладу «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради
29. **Фьольдварі Шандор** - df.phil., науковий співробітник, викладач балтійських досліджень Університету м. Дебрецен (Угорщина)
30. **Шеретюк Валерій** - кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету

ISSN 2519-1942

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

ВИПУСК 36

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 29.11.2024 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman».

Наклад 300. Зам. № 243/1. Ум. друк. арк. 11,19.

ISSN 2519-1942

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Випуск 36. Рівне, 2024. 248 с.

УДК 94(477) + 94(100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024